

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ В УМОВАХ ВІЙНИ

*Збірник тез доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції*

15 квітня 2026 року

CIVIL PROTECTION IN TIMES OF WAR

*The proceedings of the Second International Scientific and Practical
Conference*

15 April 2026

Цивільний захист в умовах війни : збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 15 квітня 2026 року. Львів: ЛДУБЖД, 2026. 395 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

- Василь ЛОЇК** кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Ярослав ІЛЬЧИШИН** кандидат педагогічних наук, начальник науково-дослідного центру, ЛДУБЖД
- Роман ЯКОВЧУК** доктор технічних наук, доцент, начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Ольга МЕНЬШИКОВА** кандидат фізико-математичних наук, доцент, заступник начальника з навчально-наукової роботи навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Андрій ГАВРИСЬ** кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Олександр СИНЕЛЬНИКОВ** кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Роман ВЕСЕЛІВСЬКИЙ** кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Павло БОСАК** кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Андрій ТАРНАВСЬКИЙ** кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Ольга БАБАДЖАНОВА** кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
- Мар'ян ЛАВРІВСЬКИЙ** старший викладач кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД

Михайло ШИЧКІН	старший викладач кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
Олександр ЛЮБОВЕЦЬКИЙ	старший викладач кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
Олександра ПЕКАРСЬКА	викладач кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
Сергій СЕМЕНЮК	викладач кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
Микола МАЛИХІН	викладач кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД
Вікторія ФІЛІПОВА	викладач кафедри цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУБЖД

У збірнику тез II Міжнародної науково-практичної конференції «Цивільний захист в умовах війни» висвітлено досвід сучасних тенденцій і викликів в організації цивільного захисту в умовах війни, а також формування основних напрямків вдосконалення та розвитку системи цивільного захисту.

Для наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників закладів освіти, працівників наукових, виробничих установ, підрозділів ДСНС України, представників державних та місцевих органів влади, громадських і професійних організацій та здобувачів вищої освіти.

Автори тез доповідей несуть особисту відповідальність за зміст представлених публікацій, достовірність результатів і дотримання вимог академічної доброчесності. Редколегія не несе відповідальності за порушення правил правопису в друкованих авторських матеріалах.

The proceedings of the Second International Scientific and Practical Conference "CIVIL PROTECTION IN TIMES OF WAR" highlight current trends and challenges in the organisation of civil protection during wartime, as well as the development of key directions for improving and developing the civil protection system.

For academic, academic-teaching and teaching staff of educational institutions, employees of research and industrial organisations, units of the State Emergency Service of Ukraine, representatives of state and local authorities, public and professional organisations, and students of higher education.

The authors of the abstracts bear personal responsibility for the content of the submitted publications, the accuracy of the results and compliance with the requirements of academic integrity. The editorial board is not responsible for spelling errors in the authors' printed materials.

4. Про питну воду та питне водопостачання: Закон України від 10.01.2002 № 2918-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2918-14

УДК 614.841

ПІДЙОМ ПО ПІДВІШЕНІЙ ШТУРМОВІЙ (ГАКОВІЙ) ДРАБИНІ СПОСОБОМ «ЛІВА НОГА»

*Роман ВЕСЕЛІВСЬКИЙ к.т.н., доцент, Дмитро СМОЛЯК, доктор філософії (PhD),
Олександр БУШУЄВ, Сергій СЕМЕНЮК
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

Упродовж року, при проведенні занять зі спеціальної підготовки в системі професійної підготовки, особовий склад пожежно-рятувальних підрозділів відпрацьовує виконання навчальних вправ із ручними пожежними драбинами, зокрема навчальної вправи: «Підйом по підвішеній штурмовій драбині у вікно 4-го поверху навчальної башти» [1]. Ефективність використання пожежно-технічного оснащення залежить від таких чинників: рівень підготовки особового складу, умови навколишнього середовища (температура), алгоритм виконання вправи та умови проведення робіт [2-6]. Відповідно правильне виконання підйому по штурмовій (гаковій) драбині безпосередньо впливає на ефективність та безпеку проведення пожежними-рятувальниками рятувальних робіт. Опрацювання офіційних, наукових, виробничо-практичних, навчальних і довідкових видань дозволили окреслити три основні загальноприйняті способи здійснення підйому по штурмовій (гаковій) драбині [7], зокрема це: спосіб №1 (ліва нога), №2 (права нога) та спосіб №3 (спортивний). Розглянемо детально спосіб №1 (ліва нога).

Методика виконання навчальної вправи: «Підйом по підвішеній штурмовій драбині у вікно 4-го поверху навчальної башти» способом №1 «ліва нога»

Умови виконання вправи: драбина підвішена за підвіконня 2-го поверху навчальної башти. Виконуючий навчальну вправу у захисному одязі та спорядженні пожежника. Рятувальна мотузка закріплена за пояс виконуючого за допомогою карабіна та протягнута у страхувальний пристрій навчальної башти. Помічники, у захисному одязі та спорядженні пожежника, контролюють безпеку праці, працюють на страховці та на поверхах.

Послідовність виконання вправи наведено на рисунку 1.

Рисунок 1 – Послідовність виконання навчальної вправи «Підйом по підвішеній штурмовій драбині у вікно 4-го поверху навчальної башти» способом № 1 (ліва нога)

Вихідне положення: у положенні: права нога – на запобіжній подушці, ліва нога – на першому шаблі, обидві руки – на п'ятому шаблі.

Послідовність виконання вправи та зміст виконуваних робіт

За командою керівника тренування: «У вікно 4-го поверху навчальної башти – РУШ», виконуючий навчальну вправу починає рух по драбині у вікно 2-го поверху, переміщуючи послідовно по шаблям:

- ноги (до 7 шабля): праву – парним (2, 4, 6), ліву – не парним (3, 5, 7);

- руки (прямим хватом, до 9 шабля): праву – не парним (7), ліву – не парним (9).

З положення: права нога – на 6 шаблі, ліва нога – на 7 шаблі, ліва рука – на 7 шаблі, права рука – на 9 шаблі, продовжує рух переміщуючи праву ногу на 9 шабель й одночасно праву руку – на 11 шабель (зворотнім хватом біля лівої тятиви), після чого ліву руку – на тринадцятий шабель.

З положення: ліва нога – на 7 шаблі, права нога – на 9 шаблі, права рука – на 11 шаблі (зворотнім хватом біля лівої тятиви), ліва рука – на 13 шаблі, виконуючий закінчує рух переміщуючи ліву ногу («заходячи») у віконний проріз, розміщується («сідає») на зовнішньому краю підвіконня, спершись на його поверхню лівою ногою (зігнутою в коліні) та лівою рукою, притиснувши до зовнішньої поверхні стіни праву ногу (розпрямлену). Права рука – на 11 шаблі.

При виконанні підйому у вікно 3-го поверху, з положення: ліва нога (зігнута в коліні) та ліва рука спираються на поверхню підвіконня, права нога (вертикально розпрямлена) притиснута до зовнішньої поверхні стіни, права рука – на 11 шаблі, виконуючий, тримаючи драбину за 11 шабель, розпочинає рух з вертикального підйому («викиду») драбини правою рукою з одночасним розвертанням гаку над головою. Ліву руку переміщує на праву тятиву на рівні поверхні підвіконня (на рівні орієнтовно 8 шабля), одночасно звільнивши 11 шабель утримуваний правою рукою. Лівою рукою виконує вертикальний підйом драбини. Праву руку (вертикально розпрямлену вниз) переміщує на ліву тятиву (на рівні орієнтовно 5 шабля), одночасно звільнивши праву тятиву утримувану лівою рукою. Правою рукою виконує вертикальний підйом драбини. На рівні поверхні підвіконня переміщує ліву руку на праву тятиву на рівні правої руки (на рівні орієнтовно 5 шабля). Виконує вертикальний підйом драбини обома руками, проводить її розвертання гаком до навчальної башти, закріплення («завішування») за поверхню підвіконня (правої частини) віконного прорізу на повний гак та переміщує праву ногу на 1 шабель.

З положення: ліва нога (зігнута в коліні) спирається на поверхню підвіконня, права нога – на 1 шаблі, права рука – на лівій тятиві (на рівні орієнтовно 5 шабля), ліва рука – на правій тятиві (на рівні орієнтовно 5 шабля), виконуючий продовжує рух: стає лівою ногою (вертикально розпрямленою) на поверхню підвіконня, переміщує праву руку на 7 шабель, праву ногу – на 4 шабель ліву руку – на 9 шабель.

Закінчення руху при виконанні підйому у вікно 3-го поверху, початок та продовження руху при виконанні підйому у вікно 4-го поверху аналогічні відповідно закінченню руху при виконанні підйому у вікно 2-го поверху, початку та продовженню руху при виконанні підйому у вікно 3-го поверху, описаними вище.

Закінчення виконання вправи: виконуючий обома ногами торкнувся підлоги 4-го поверху навчальної башти.

При виконанні підйому у вікно 4-го поверху з положення: ліва нога – на 7 шаблі, права нога – на 9 шаблі, права рука – на 11 шаблі (зворотнім хватом біля лівої тятиви), ліва рука – на 13 шаблі, виконувач закінчує рух переміщуючи (крізь віконний проріз) ліву ногу на підлогу, та одночасно розвертаючи тулуб спиною до навчальної башти, переміщуючи (крізь віконний проріз) на підлогу праву ногу.

Для встановлення ефективності використання даного способу підйому по підвішеній штурмовій драбині у вікно 4-го поверху навчальної башти необхідно провести практичні дослідження та тестування із здобувачами освіти з визначенням оптимальних і безпечних умов

виконання даної навчальної справи. Також доцільним є дослідження залежності часу підйому по підвішеній штурмовій (гаковій) драбині від способу здійснення підйому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту: наказ МВС України від 15.06.2017 р. №511. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0835-17#Text>
2. Веселівський Р.Б., Клим'юк М.М, Панчишин Ю.І., Смоляк Д.В. Вдосконалення способу змотування мотузки пожежної рятувальної в клубок. *Пожежна безпека*. 2023. № 42. С. 23–31. DOI: [10.32447/20786662.42.2023.03](https://doi.org/10.32447/20786662.42.2023.03).
3. Веселівський Р.Б., Смоляк Д.В., Баран Ю.С., Павук І.В., Дуленко Д.І. Способи проведення рятувальних робіт при порятунку потерпілого, який завис на висоті. *Вісник ЛДУБЖД*. 2021. № 24. С. 66–73. DOI: [10.32447/20784643.24.2021.08](https://doi.org/10.32447/20784643.24.2021.08).
4. Смоляк Д.В., Баран Ю.С. Методика використання системи поліспаств для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в обмеженому просторі (підземних колекторах, колодязях). *Пожежна безпека*. 2019. № 35. С. 69–74. DOI: [10.32447/20786662.35.2019.11](https://doi.org/10.32447/20786662.35.2019.11).
5. Веселівський Р.Б., Смоляк Д.В., Поліщук І.М., Петренко А. А. Дослідження ефективності способів закріплення рятувальної мотузки за конструкцію. *Пожежна безпека*. 2025. № 46. С. 20–29. DOI: [10.32447/20786662.46.2025.02](https://doi.org/10.32447/20786662.46.2025.02).
6. Khalep, V., Veselivskyi, R., & Smoliak, D. (2025). Recommendations for developing a systematic analysis of the mountaineering activity of the work of an instructor for the training of special purpose units personnel for mountainous areas operations. *Honor and Law*, (4 (95), 143–152. <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2025/95/4/353414>.
7. Веселівський Р.Б., Смоляк Д.В., Поліщук І.М., Антошків Ю.М., Бушуєв О.А., Халеп В.В. Дослідження способів здійснення підйому по підвішеній штурмовій (гаковій) драбині. *Вісник ЛДУБЖД*. 2025. № 32. С. 179–189. DOI: <https://doi.org/10.32447/20784643.32.2025.15>.

УДК 351.861

ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

*Оксана БОЙКО к.держ.упр., Петро ГАМАН д-р наук з держ. упр., професор
Інститут наукових досліджень з цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України*

В умовах дії воєнного стану значно посилилось міжнародне співробітництво України у сфері цивільного захисту, зокрема на напрямку приєднання України до Механізму цивільного захисту Європейського Союзу (далі – МЦЗ ЄС), що є найбільшою в світі системою надання міжнародної координованої оперативної допомоги при надзвичайних ситуаціях та сприяє зміцненню її спроможності у попередженні та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на національному і міжнародному рівнях, а також координованому наданню гуманітарної допомоги постраждалому населенню, доступу до інновацій у сфері цивільного захисту.

Переваги членства України в МЦЗ ЄС наведені на рис. 1.